

Υπόθεση C-143/20

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

24 Μαρτίου 2020

Αιτούν δικαστήριο:

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie (Πολωνία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

24 Μαρτίου 2020

Ενάγων:

A

Εναγόμενος:

O

Αντικείμενο της δίκης ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου

Αντικείμενο της κύριας δίκης ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου είναι η αγωγή αποζημίωσης λόγω παραπλάνησης του ενάγοντος από υπάλληλο του εναγομένου στο πλαίσιο της σύναψης σύμβασης ασφάλειας ζωής συνδεδεμένης με επενδυτικό κεφάλαιο.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Το ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου αφορά το εύρος των πληροφοριών οι οποίες γνωστοποιούνται στον ασφαλιζόμενο καταναλωτή στις περιπτώσεις συμβάσεων ασφάλειας ζωής συνδεδεμένων με επενδυτικό κεφάλαιο του οποίου τα βασικά στοιχεία του ενεργητικού είναι παράγωγα προϊόντα.

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Πρώτο ερώτημα: έχουν το άρθρο 185, παράγραφος 3, στοιχείο θ', της οδηγίας 2009/138/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,

της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II) (αναδιατύπωση) (EE L 335 της 17.12.2009, σ. 1, στο εξής: οδηγία 2009/138/EK), και το άρθρο 36, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το παράρτημα 3A, σημείο 12, της οδηγίας 2002/83/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Νοεμβρίου 2002, σχετικά με την ασφάλιση ζωής (στο εξής: οδηγία 2002/83/EK), την έννοια ότι, στην περίπτωση συμβάσεων ασφάλειας ζωής συνδεδεμένων με επενδυτικό κεφάλαιο (ασφάλιση με επενδυτικό χαρακτήρα) του οποίου τα βασικά στοιχεία του ενεργητικού είναι παράγωγα προϊόντα (ή δομημένα χρηματοπιστωτικά προϊόντα με ενσωματωμένα παράγωγα προϊόντα), ο ασφαλιστής ή ο λήπτης της ασφάλισης (ο οποίος προσφέρει τέτοια ασφάλιση, διανέμει ασφαλιστικό προϊόν, «πωλεί» ασφάλιση) είναι υποχρεωμένος να γνωστοποιεί στον ασφαλιζόμενο καταναλωτή πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το συγκεκριμένο είδος και τα χαρακτηριστικά (αγγλικά: indication of the nature, γερμανικά: Angabe der Art, γαλλικά: indications sur la nature) του βασικού προϊόντος (του παράγωγου προϊόντος ή του δομημένου χρηματοπιστωτικού προϊόντος στο οποίο έχει ενσωματωθεί παράγωγο προϊόν), ή αρκεί η γνωστοποίηση του είδους των βασικών (αντιπροσωπευτικών) στοιχείων του ενεργητικού χωρίς ενημέρωση για τα χαρακτηριστικά του προϊόντος αυτού;

2. Δεύτερο ερώτημα: σε περίπτωση που η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι ότι ο ασφαλιστής ή ο λήπτης της ασφάλισης (ο οποίος προσφέρει τέτοια ασφάλιση, διανέμει ασφαλιστικό προϊόν, «πωλεί» ασφάλιση συνδεδεμένη με επενδυτικό κεφάλαιο – ασφάλιση με επενδυτικό χαρακτήρα) είναι υποχρεωμένος να γνωστοποιεί στον καταναλωτή πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το συγκεκριμένο είδος και τα χαρακτηριστικά του βασικού προϊόντος (του παράγωγου προϊόντος ή του δομημένου χρηματοπιστωτικού προϊόντος στο οποίο έχει ενσωματωθεί παράγωγο προϊόν), έχουν το άρθρο 185, παράγραφος 3, στοιχείο θ', της οδηγίας 2009/138/EK και το άρθρο 36, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το παράρτημα 3A, σημείο 12, της οδηγίας 2002/83/EK, την έννοια ότι οι γνωστοποιούμενες στον ασφαλιζόμενο – καταναλωτή πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το συγκεκριμένο είδος και τα χαρακτηριστικά του βασικού προϊόντος (του παράγωγου προϊόντος ή του δομημένου χρηματοπιστωτικού προϊόντος στο οποίο έχει ενσωματωθεί παράγωγο προϊόν) πρέπει να περιλαμβάνουν πανομοιότυπες πληροφορίες με τις απαιτούμενες από το άρθρο 19, παράγραφος 3, της οδηγίας 2004/39/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, για την τροποποίηση των οδηγιών 85/611/EOK και 93/6/EOK του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/12/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 93/22/EOK του Συμβουλίου, [...] (στο εξής: οδηγία 2004/39/EK) και από το άρθρο 24, παράγραφος 4 της οδηγίας 2014/65/EE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/EK και της οδηγίας 2011/61/EE (κείμενο που παρουσιάζει

ενδιαφέρον για τον EOX) (EE L 173, της 12.06.2014, σ. 349–496 (στο εξής: οδηγία 2014/65/EE), ήτοι εκτενείς πληροφορίες για τα παράγωγα προϊόντα και για τις προτεινόμενες επενδυτικές στρατηγικές, οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις κατάλληλες κατευθυντήριες γραμμές και προειδοποιήσεις σχετικά με τον κίνδυνο που συνδέεται με επενδύσεις σε τέτοια προϊόντα ή με ειδικές επενδυτικές στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένων, ιδιαιτέρως, πληροφοριών σχετικών με τη μεθοδολογία που εφαρμόζει ο ασφαλιστής ή ο φορέας υπολογισμού για την αξιολόγηση του βασικού προϊόντος κατά τη διάρκεια της περιόδου ασφαλιστικής κάλυψης, πληροφοριών σχετικών με τον κίνδυνο που συνδέεται με το παράγωγο προϊόν και τον εκδότη του, καθώς και σχετικών με τις διακυμάνσεις της αξίας του παράγωγου προϊόντος μέσα στον χρόνο, με τους διάφορους παράγοντες που προκαλούν αυτές τις διακυμάνσεις και με τον βαθμό επιρροής τους στην αξία του;

3. Τρίτο ερώτημα: έχει το άρθρο 185, παράγραφος 4, της οδηγίας 2009/138/EK την έννοια ότι, στην περίπτωση συμβάσεων ασφάλισης ζωής και επιβίωσης (μικτής ασφάλισης) συνδεδεμένων με επενδυτικό κεφάλαιο (ασφάλιση με επενδυτικό χαρακτήρα) όπου το βασικό στοιχείο του ενεργητικού είναι παράγωγο προϊόν (ή δομημένο χρηματοπιστωτικό προϊόν στο οποίο έχει ενσωματωθεί παράγωγο προϊόν), ο ασφαλιστής ή ο λήπτης της ασφάλισης (ο οποίος προσφέρει τέτοια ασφάλιση, διανέμει ασφαλιστικό προϊόν, «πωλεί» ασφάλιση) είναι υποχρεωμένος να γνωστοποιεί στον ασφαλιζόμενο καταναλωτή πανομοιότυπες πληροφορίες με τις απαιτούμενες από το άρθρο 19, παράγραφος 3, της οδηγίας 2004/39/EK, και από το άρθρο 24, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/65/EE, ήτοι εκτενείς πληροφορίες για τα παράγωγα προϊόντα και για τις προτεινόμενες επενδυτικές στρατηγικές, οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις κατάλληλες κατευθυντήριες γραμμές και προειδοποιήσεις σχετικά με τον κίνδυνο που συνδέεται με επενδύσεις σε τέτοια προϊόντα ή με ειδικές επενδυτικές στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένων, ιδιαιτέρως, πληροφοριών σχετικών με τη μεθοδολογία που εφαρμόζει ο ασφαλιστής ή ο φορέας υπολογισμού για την αξιολόγηση του βασικού προϊόντος κατά τη διάρκεια της περιόδου ασφαλιστικής κάλυψης, πληροφοριών σχετικών με τον κίνδυνο που συνδέεται με το παράγωγο προϊόν και τον εκδότη του, καθώς και σχετικών με τις διακυμάνσεις της αξίας του παράγωγου προϊόντος μέσα στον χρόνο, με τους διάφορους παράγοντες που προκαλούν αυτές τις διακυμάνσεις και με τον βαθμό επιρροής τους στην αξία του;
4. Τέταρτο ερώτημα: σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ή στο τρίτο ερώτημα (ή σε αμφότερα τα ερωτήματα), συνιστά η παράλειψη του ασφαλιστή ή του λήπτη της ασφάλισης ο οποίος προσφέρει ασφάλιση ζωής συνδεδεμένη με επενδυτικό κεφάλαιο (ασφάλιση με επενδυτικό χαρακτήρα) να παράσχει στον ασφαλιζόμενο καταναλωτή τις απαιτούμενες πληροφορίες (που απαριθμούνται στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα), στο πλαίσιο παροχής ασφάλισης προς τον καταναλωτή, αθέμιτη εμπορική πρακτική κατά το άρθρο 5 της οδηγίας 2005/29/EK του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/ΕΚ, 98/27/ΕΚ, 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («Οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές») [...], ή μήπως η μη παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών αποτελεί παραπλανητική εμπορική πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 7 της οδηγίας αυτής;

5. Πέμπτο ερώτημα: σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως τόσο στο δεύτερο όσο και στο τρίτο ερώτημα, συνιστά η παράλειψη του ασφαλιστή ή του λήπτη της ασφάλισης (ο οποίος προσφέρει τέτοια ασφάλιση, διανέμει ασφαλιστικό προϊόν, «πωλεί» ασφάλιση συνδεδεμένη με επενδυτικό κεφάλαιο – ασφάλιση με επενδυτικό χαρακτήρα) να ενημερώσει σαφώς τον καταναλωτή ότι τα περιουσιακά στοιχεία του επενδυτικού κεφαλαίου (του συνδεδεμένου με την ασφάλιση επενδυτικού κεφαλαίου) τοποθετούνται σε παράγωγα προϊόντα (ή σε δομημένα προϊόντα στα οποία έχουν ενσωματωθεί παράγωγα προϊόντα), αθέμιτη εμπορική πρακτική κατά το άρθρο 5 της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές ή μήπως η μη παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών αποτελεί παραπλανητική εμπορική πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 7 της οδηγίας αυτής;
6. Έκτο ερώτημα: σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως τόσο στο δεύτερο όσο και στο τρίτο ερώτημα, συνιστά η παράλειψη του ασφαλιστή ή του λήπτη της ασφάλισης ο οποίος προσφέρει ασφάλιση ζωής συνδεδεμένη με επενδυτικό κεφάλαιο (ασφάλιση με επενδυτικό χαρακτήρα) να παράσχει στον καταναλωτή λεπτομερείς διευκρινίσεις για τα ακριβή χαρακτηριστικά του προϊόντος στο οποίο τοποθετούνται τα περιουσιακά στοιχεία του επενδυτικού κεφαλαίου (του συνδεδεμένου με την ασφάλιση επενδυτικού κεφαλαίου), περιλαμβανομένων πληροφοριών για τους κανόνες λειτουργίας του εν λόγω προϊόντος, στην περίπτωση παράγωγου προϊόντος (ή δομημένου προϊόντος στο οποίο έχει ενσωματωθεί παράγωγο προϊόν), αθέμιτη εμπορική πρακτική κατά το άρθρο 5 της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, ή μήπως η μη παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών αποτελεί παραπλανητική εμπορική πρακτική κατά την έννοια του άρθρου 7 της οδηγίας αυτής;

Παρατιθέμενες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ), και, ειδικότερα, άρθρο 185.

Οδηγία 2002/83/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Νοεμβρίου 2002, σχετικά με την ασφάλιση ζωής, και, ειδικότερα, άρθρο 36 και παράρτημα III.

Οδηγία 2014/65/EE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/EK και της οδηγίας 2011/61/EE, και, ειδικότερα, άρθρο 24, παράγραφος 4.

Οδηγία 2004/39/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, για την τροποποίηση των οδηγιών 85/611/ΕΟΚ και 93/6/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/12/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και, ειδικότερα, άρθρα 2 και 19.

Οδηγία 2005/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/EK, 98/27/EK, 2002/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και, ειδικότερα, άρθρα 2, 3, 5, 6, 7, και παράρτημα II.

Παρατιθέμενες διατάξεις του εθνικού δικαίου

Ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (νόμος της 23ης Αυγούστου 2007 για την πάταξη των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών), και, ειδικότερα, άρθρα 4 έως 6.

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r. (νόμος της 22ας Μαΐου 2003 για τις ασφαλιστικές δραστηριότητες, στο εξής: νόμος για τις ασφαλιστικές δραστηριότητες), και, ειδικότερα, άρθρα 2, 12 και 13.

Kodeks cywilny (Αστικός Κώδικας), της 23ης Απριλίου 1964, και, ειδικότερα, άρθρα 805 και 808.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της διαδικασίας της κύριας δίκης

- 1 Ο ενάγων υπέγραψε ως καταναλωτής δήλωση προσχωρήσεως σε σύμβαση ομαδικής μικτής ασφάλισης (ασφάλισης ζωής και επιβίωσης) συνδεδεμένης με το επενδυτικό κεφάλαιο XXX, η οποία είχε συναφθεί μεταξύ του εναγομένου Ο και της TU na Życie (εταιρίας ασφάλισης ζωής). Η TU na Życie συνήψε τη σύμβαση

αυτή ως ασφαλιστής και ο εναγόμενος Ο ως αντισυμβαλλόμενος (λήπτης) ενώ ο ενάγων είχε την ιδιότητα του ασφαλιζομένου.

- 2 Ο ενάγων ασφαλίστηκε από τις 8 Οκτωβρίου του 2010, γεγονός το οποίο επιβεβαιώθηκε και με πιστοποιητικό. Προβλέφθηκε δεκαπενταετής κάλυψη του ενάγοντος από τη σύμβαση. Ως εκ τούτου, ο ενάγων δεσμεύτηκε να καταβάλει στον λογαριασμό του ασφαλιστή το πρώτο ασφάλιστρο ύψους 4 500 ζλότι καθώς και τρέχοντα ασφάλιστρα, καταβλητέα μηνιαίως και ανερχόμενα στο ποσό των 124 ζλότι. Ο ενάγων κατέβαλε στον λογαριασμό του ασφαλιστή δυνάμει της σύμβασης το συνολικό ποσό των 14 420 ζλότι.
- 3 Στο πλαίσιο της σύμβασης εφαρμόζονται διάφορα υποδείγματα συμβάσεων υπό τη μορφή των ασφαλιστικών όρων XXX, ενός πίνακα εξόδων και ανώτατων/κατώτατων ορίων, του κανονισμού που διέπει το συνδεδεμένο με την ασφάλιση επενδυτικό κεφάλαιο XXX καθώς και δήλωσης προσχωρήσεως συνοδευόμενης από παράρτημα.
- 4 Η ασφαλιστική εταιρία δεσμεύτηκε να καταβάλει παροχές σε περίπτωση θανάτου του ενάγοντος ή σε περίπτωση επιβίωσης του ενάγοντος μέχρι τη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου. Σκοπός της συμβάσεως σύμφωνα με τα έγγραφα ήταν η συγκέντρωση και επένδυση περιουσιακών στοιχείων του ασφαλιζομένου (του καταναλωτή, του ενάγοντος) μέσω της αξιοποίησής ενός χωριστού επενδυτικού κεφαλαίου συνδεδεμένου με την ασφάλιση. Το συνδεδεμένο επενδυτικό κεφάλαιο αποτελούνταν από το πρώτο καταβληθέν ασφάλιστρο και από τα τρέχοντα ασφάλιστρα (που περιλάμβαναν και διοικητικά τέλη).
- 5 Το πρώτο ασφάλιστρο που καταβλήθηκε κατά την έναρξη ισχύος της συμβάσεως αντιπροσώπευε το 20 % του επενδύομένου ποσού, δηλαδή του αθροίσματος όλων των ασφαλίσεων τα οποία ο ενάγων θα καλούνταν να καταβάλει καθ' όλη τη διάρκεια της συμβάσεως. Το επενδύομένο ποσό ανερχόταν στα 22 500 ζλότι.
- 6 Σκοπός του επενδυτικού κεφαλαίου ήταν, αφενός, η αύξηση της αξίας των στοιχείων ενεργητικού του κεφαλαίου δια της αυξήσεως της αξίας των τοποθετήσεών του και, αφετέρου, η προστασία των επενδύομένων ασφαλίσεων κατά τη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου, χωρίς ο ασφαλιστής να εγγυάται την επίτευξη του σκοπού αυτού. Τα περιουσιακά στοιχεία του συνδεδεμένου επενδυτικού κεφαλαίου τοποθετούνταν κατά ποσοστό 100 % σε τίτλους εκδιδόμενους από τη B1, η πληρωμή των οποίων στηρίζεται στον δείκτη B2. Η αποτίμηση των τίτλων αυτών γινόταν σε πολωνικά ζλότι.
- 7 Στον κανονισμό περιλαμβανόταν η πληροφορία ότι η επένδυση στους τίτλους ενείχε πιστωτικό κίνδυνο συνδεδεμένο με τον εκδότη. Ως τέτοιος κίνδυνος νοείται η πιθανότητα μόνιμης ή παροδικής αδυναμίας του εκδότη να εξοφλήσει την οφειλή, συμπεριλαμβανομένης και της εξαγοράς των εκδοθέντων τίτλων. Αναφερόταν ότι ο δείκτης δημιουργήθηκε από τη B3. Σκοπός ήταν να επιτευχθεί δυναμικά η προσαρμοσμένη έκθεση στην αγορά μετοχών των αναπτυσσόμενων χωρών καθώς και στην αγορά αμερικανικών ομολόγων. Κατά την επενδυτική

στρατηγική του δείκτη αυτού, σε περίπτωση που σημειωθεί αυξητική τάση στην αγορά των μετοχών αυξάνεται η έκθεση στην αγορά αυτή, ενώ σε περίπτωση που σημειωθεί μείωση αυξάνεται η έκθεση στην αγορά των αμερικανικών ομολόγων.

- 8 Η αξία του λογαριασμού μετά τη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου έπρεπε να υπολογιστεί βάσει της αξίας των τίτλων. Κατά τη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου, οι τίτλοι εξασφάλιζαν την προστασία της ονομαστικής αξίας η οποία αντιστοιχούσε στο επενδεδυμένο ποσό ασφαλιστρών κατά την ημερομηνία λήξεως της συμβάσεως.
- 9 Κατά τη λήξη της δεκαπενταετούς διάρκειας ισχύος της συμβάσεως, ο ενάγων επρόκειτο να λάβει παροχή ίση με την αξία του λογαριασμού κατά την ημερομηνία λήξεως της συμβάσεως. Σύμφωνα με τον κανονισμό, η αξία αυτή δεν έπρεπε να είναι κατώτερη από το ποσό που αντιστοιχούσε στο επενδεδυμένο ποσό ασφαλιστρών προσ αυξημένο αναλόγως της ενδεχόμενης θετικής μεταβολής του δείκτη.
- 10 Ο τρόπος υπολογισμού της αξίας του δείκτη δεν καθορίστηκε στη σύμβαση. Ο δείκτης αυτός μπορούσε να αντικατασταθεί με εναλλακτικό δείκτη σε περίπτωση κατάργησης του αρχικού δείκτη. Η σύμβαση όχι μόνο δεν καθόριζε τον τρόπο υπολογισμού του εναλλακτικού δείκτη αλλά δεν προέβλεπε ούτε τις περιπτώσεις κατάργησης του αρχικού δείκτη ούτε ποιος λάμβανε τις σχετικές αποφάσεις.
- 11 Ο ενάγων είχε το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση πριν την πάροδο της δεκαπενταετούς διάρκειάς της. Στην περίπτωση αυτή ο εναγόμενος δεσμευόταν να προβεί σε πλήρη εξαγορά. Ο ασφαλιστής όφειλε να επιστρέψει στον ασφαλισμένο ποσό ίσο με την αξία του λογαριασμού μειωμένο κατά τα έξοδα εκκαθαρίσεως που ανέρχονταν στο 75 % των περιουσιακών στοιχείων, όταν η καταγγελία της σύμβασης λάμβανε χώρα κατά τη διάρκεια του πρώτου, του δεύτερου, του τρίτου ή του τέταρτου έτους ισχύος της συμβάσεως, και μειωμένο προοδευτικά κατά ένα μικρότερο ποσοστό των καταβληθέντων από τον ενάγοντα ποσών, όταν η καταγγελία της συμβάσεως λάμβανε χώρα κατά τα επόμενα έτη.
- 12 Η αξία του μεριδίου συμμετοχής στο κεφάλαιο υπολογίστηκε μέσω διαίρεσης της αξίας του καθαρού ενεργητικού του κεφαλαίου στο σύνολό του με τον αριθμό όλων των μεριδίων του κεφαλαίου. Ο τρόπος υπολογισμού του καθαρού ενεργητικού του συνόλου του κεφαλαίου καθοριζόταν από τον κανονισμό. Ο υπολογισμός αυτός έπρεπε να γίνεται με βάση την αγοραία αξία που καθιστά εφικτό τον αντικατοπτρισμό της πραγματικής αξίας, τηρουμένης της αρχής της συνετής αποτίμησης.
- 13 Στη σύμβαση δε διευκρινίζονταν ούτε οι κανόνες αποτίμησης της αξίας των μεριδίων συμμετοχής στο κεφάλαιο ούτε οι κανόνες αποτίμησης της αξίας του καθαρού ενεργητικού του συνολικού κεφαλαίου αλλά ούτε και οι κανόνες αποτίμησης της αξίας των τίτλων στους οποίους επρόκειτο να επενδυθούν τα περιουσιακά στοιχεία του κεφαλαίου.

- 14 Το πρώτο ασφάλιστρο μετατράπηκε σε μερίδιο συμμετοχής στο κεφάλαιο σύμφωνα μ' ένα αυστηρά καθορισμένο στη σύμβαση συντελεστή μετατροπής της αρχικής αξίας του μεριδίου συμμετοχής ύψους 200 ζλότι. Κατά τις επόμενες κινήσεις του λογαριασμού, δηλαδή μετά την έναρξη της καταβολής των τρεχόντων μηνιαίων ασφαλιστρών, η μετατροπή των περιουσιακών στοιχείων σε μερίδια συμμετοχής στο κεφάλαιο και η μετατροπή της αξίας όλων των εγγεγραμμένων μεριδίων στον λογαριασμό του ασφαλισμένου πραγματοποιούνταν, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του ενάγοντος, κατά τρόπο άγνωστο, λαμβανομένης υπόψη μιας αξίας μεριδίου συμμετοχής ως είχε κατά ορισμένη ημερομηνία και η οποία προέκυπτε κατά τρόπο γνωστό μόνον στον ασφαλιστή.
- 15 Μετά την πάροδο επτά ετών ισχύος της συμβάσεως και δεδομένης της σημαντικής απώλειας της αξίας των επενδυθέντων περιουσιακών στοιχείων, ο ενάγων υπέβαλε δήλωση υπαναχώρησης από τη σύμβαση.
- 16 Η σύμβαση καταγγέλθηκε. Η αξία του λογαριασμού του ενάγοντος την 28η Ιουνίου 2017 ανερχόταν στα 9 045,67 ζλότι (επήλθε μείωση της αξίας των συνολικά καταβληθέντων ποσών, ύψους 14 420 ζλότι, μειωμένων κατά τα εισπραχθέντα έξοδα). Από το ποσό αυτό αφαιρέθηκε τέλος εκκαθαρίσεως 20 %, ήτοι ποσό 1 809,13 ζλότι. Ο ασφαλιστής κατέβαλε τελικά στον ενάγοντα το ποσό των 7 236,54 ζλότι.
- 17 Ο ενάγων ζητεί στην κύρια διαδικασία να του καταβληθεί ποσό 5 373,33 ζλότι ως μέρος της ζημίας που υπέστη (7 183,46 ζλότι).
- 18 Ο εξετασθείς μάρτυρας, πρώην υπάλληλος του εναγομένου, δήλωσε ότι χρησιμοποίησε κατά τη διαδικασία της πώλησης το υλικό που του διαβίβασε η ασφαλίστρια εταιρία. Συζητήθηκε το ποσοστό των δυνητικών κερδών. Ο μάρτυρας εξέθεσε στον ενάγοντα τον κανονισμό, τους γενικούς όρους ασφαλίσεως και τους όρους σχετικά με τα έξοδα και τις προμήθειες. Τα έγγραφα αυτά παραδόθηκαν στον ασφαλιζόμενο – καταναλωτή είτε εκτυπωμένα είτε ως συνημμένα αρχεία σε ηλεκτρονικό μήνυμα. Ο πελάτης είχε τη δυνατότητα απρόσκοπτης πρόσβασης στα έγγραφα αυτά είτε κατά τις συναντήσεις είτε στο σπίτι του.
- 19 Κατά τον μάρτυρα το κίνητρο για την αγορά ενός τέτοιου προϊόντος ήταν η επένδυση.
- 20 Ο μάρτυρας κατέθεσε ότι ενημέρωσε τον πελάτη για το προϊόν. Τον ενημέρωσε για τα έξοδα βάσει του πίνακα εξόδων και ανώτατων/κατώτατων ορίων. Του είπε για το προϊόν όλα όσα προκύπτουν από τα έγγραφα – τον κανονισμό και τους γενικούς όρους ασφαλίσεως. Τον ενημέρωσε ότι υπήρχε εγγύηση κεφαλαίου στο τέλος της περιόδου, αφαιρουμένων των εξόδων διαχειρίσεως. Ο μάρτυρας δεν ανέφερε ότι πρόκειται για τραπεζική αποταμίευση. Δεν θυμάται με ακρίβεια αν το ανέφερε αυτό στον ενάγοντα. Επισήμανε δε ότι στο προϊόν αυτό δεν υπήρχε εγγύηση κέρδους.

- 21 Ο μάρτυρας δεν εγγυήθηκε την πλήρη καταβολή όλου του ποσού ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της σύμβασης. Επισήμανε ότι η καταβολή εξαρτάται από την εκτίμηση της αξίας σε δεδομένη χρονική στιγμή.
- 22 Ο μάρτυρας ανέφερε ότι δεν ήταν πλήρως ενημερωμένος και ο ίδιος και συμπλήρωσε ότι, όπως ακριβώς συμβαίνει στην περίπτωση πωλητή αυτοκινήτων, παρέδωσε ό,τι υλικό έχει παραλάβει. Επισήμανε ότι η εγγύηση του κεφαλαίου εξασφαλίστηκε στο τέλος της περιόδου, αλλά ότι κατά τη διάρκειά της το ποσό υπολογιζόταν μειωμένο κατά την αξία της εκκαθαρίσεως. Υπήρχε το σύνθημα «προστασία του 100 % του κεφαλαίου».
- 23 Ο μάρτυρας ανέφερε σχετικά με τους δείκτες ότι δεν γνώριζε επακριβώς τι είναι. Παραδέχτηκε ότι, διαβάζοντας τα έγγραφα, έπρεπε και ο ίδιος (καίτοι οικονομολόγος) να μελετήσει προσεκτικά για να τα καταλάβει.
- 24 Ο μάρτυρας δεν γνώριζε αν η σύμβαση προστάτευε σε περίπτωση μεταβολής του δείκτη ή σε περίπτωση εκκαθαρίσεως του κεφαλαίου ή πτωχεύσεως του εκδότη, επισήμανε δε ότι το ποσό των εξόδων έπρεπε να επαληθευτεί από τα έγγραφα.
- 25 Ο μάρτυρας ενημέρωσε για τα έξοδα εκκαθαρίσεως και τον τρόπο υπολογισμού τους.
- 26 Ο μάρτυρας ενημέρωσε ότι τα περιουσιακά στοιχεία έχουν επενδυθεί «σε δείκτη». Κατά τη διάρκεια παρουσίασης, διευκρίνισε πώς γίνεται αυτό.
- 27 Ο μάρτυρας δεν ήταν σε θέση να πει σε τι ακριβώς είχαν επενδυθεί τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του προϊόντος.
- 28 Ο μάρτυρας δεν ενημέρωνε τους πελάτες για τον τρόπο αξιολόγησης των στοιχείων του ενεργητικού του κεφαλαίου. Ανέφερε δε ότι δεν ήταν σε θέση να το πράξει δεδομένου ότι με αυτό ασχολούνται εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι επενδύσεων οι οποίοι διαχειρίζονται τα προϊόντα αυτά εντός δεδομένου χρηματοπιστωτικού οργανισμού.
- 29 Ο ενάγων ήθελε να επενδύσει τα χρήματα σε καταθέσεις ταμειυτηρίου. Ισχυρίστηκε ότι δεν είχε γίνει λόγος για ασφαλιστικό κίνδυνο. Υποστήριξε επίσης ότι είχε λάβει την εγγύηση ότι θα του καταβαλλόταν τουλάχιστον το ποσό το οποίο επρόκειτο να επενδύσει.
- 30 Εξ όσων είχε αντιληφθεί ο ενάγων, θα μπορούσε να εισπράξει ανά πάσα στιγμή τουλάχιστον τα καταβληθέντα και ότι μετά από δεκαπέντε χρόνια θα εισέπραττε και τόκους. Αν ο ενάγων γνώριζε ότι ενδέχεται να απολέσει μέρος των χρημάτων του δεν θα προέβαινε σε τέτοια επένδυση.
- 31 Ο ενάγων αμφισβήτησε την αξιοπιστία της κατάθεσης του μάρτυρα, παρουσίασε δε άλλη εκδοχή της συναντήσεώς του με τον μάρτυρα και της αγοράς του προϊόντος. Ανέφερε ότι δεν έλαβε τα έγγραφα στα οποία αναφέρθηκε ο μάρτυρας.

- 32 Εντούτοις το δικαστήριο δέχθηκε ως αξιόπιστη την κατάθεση του μάρτυρα, καθόσον ο ενάγων ενδιαφέρεται για την επίλυση της διαφοράς με συγκεκριμένο τρόπο, επιπλέον δε επιβεβαίωσε την παραλαβή των εγγράφων με την υπογραφή του.

Τα κύρια επιχειρήματα των αντιδίκων ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου

- 33 Ο ενάγων υποστήριξε ότι παραπλανήθηκε από τον υπάλληλο του εναγομένου κατά τη διάρκεια της διαδικασίας πώλησεως. Θεωρεί ότι υπήρξε θύμα των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών που εφαρμόζει ο εναγόμενος και, συγκεκριμένα, της πρακτικής της καταχρηστικής πώλησης.
- 34 Μία από τις νομικές βάσεις στις οποίες στηρίζει ο ενάγων την αγωγή του είναι η παραπλάνησή του σχετικά με τη φύση του επενδυτικού προϊόντος στο οποίο επρόκειτο να τοποθετηθούν τα περιουσιακά στοιχεία του. Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι έλαβε τη διαβεβαίωση ότι τα περιουσιακά στοιχεία του θα δεσμευθούν σε ειδικό λογαριασμό του επενδυτή που αντιστοιχεί σε τραπεζικό λογαριασμό. Η επένδυση υποτίθεται ότι θα ήταν ασφαλής και σταθερή αλλά στην πραγματικότητα τα περιουσιακά στοιχεία του ενάγοντος επενδύθηκαν σε άλλα στοιχεία ενεργητικού.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.

- 35 Η νομοθεσία περί ασφάλισης και αντασφάλισης έχει εναρμονιστεί σε σημαντικό βαθμό με την οδηγία 2009/138/EK. Στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις δεν εφαρμόζεται η οδηγία 2014/65/EE (ούτε η οδηγία 2004/39/EK). Επιπλέον, το δίκαιο του ανταγωνισμού και το δίκαιο προστασίας του καταναλωτή παρουσιάζουν από μακρού χρόνου ενδιαφέρον για την Ένωση. Η οδηγία 2005/29/EK εκδόθηκε με σκοπό την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών στον τομέα αυτόν.
- 36 Για να δοθεί σωστή, σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης ερμηνεία των ως άνω αναφερόμενων διατάξεων του νόμου για τις ασφαλιστικές δραστηριότητες, και ειδικότερα του άρθρου 13, παράγραφος 1, σημεία 3 και 4, και του άρθρου 13, παράγραφος 4, σημείο 3 (όσον αφορά τα υποχρεωτικά στοιχεία της σύμβασης – τις υποχρεώσεις του ασφαλιστή και του λήπτη-πωλητή της ασφάλισης για παροχή πληροφοριών στον καταναλωτή-πελάτη), το αιτούν δικαστήριο ανέτρεξε στις οδηγίες τις οποίες μετέφερε στο εσωτερικό δίκαιο ο εθνικός νόμος για τις ασφαλιστικές δραστηριότητες.
- 37 Κατά την ανάλυση του περιεχομένου των οδηγιών, δημιουργήθηκαν αμφιβολίες στο αιτούν δικαστήριο ως προς την ερμηνεία του άρθρου 185, παράγραφος 3, στοιχείο θ', της οδηγίας 2009/138/EK, και του άρθρου 36, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το παράρτημα 3Α, σημείο 12, της οδηγίας 2002/83/EK (καθώς και του άρθρου 185, παράγραφος 4, της οδηγίας 2009/138/EK).

- 38 Κατά την κρίση του αιτούντος δικαστηρίου, η πολωνική απόδοση του γράμματος των διατάξεων για τις οποίες γίνεται λόγος στην προηγούμενη σκέψη (εκτός παρενθέσεως) έχει διαφορετική σημασία από την απόδοσή τους στην αγγλική, γερμανική και γαλλική γλώσσα.
- 39 Η διαφορά κατά το αιτούν δικαστήριο είναι ουσιώδης δεδομένου ότι η πολωνική απόδοση των διατάξεων επιβάλλει στον ασφαλιστή και στον λήπτη-πωλητή τέτοιας ασφάλειας ελαστικότερη υποχρέωση παροχής πληροφοριών σε σχέση με την αγγλική, γερμανική και γαλλική απόδοση. Συγκεκριμένα, η πολωνική απόδοση προβλέπει μόνον την υποχρέωση παροχής «πληροφορ[ιών] για τη φύση των αντιπροσωπευτικών στοιχείων του ενεργητικού», ενώ το αγγλικό, γερμανικό και γαλλικό κείμενο προβλέπει την υποχρέωση γνωστοποίησης πληροφοριών σχετικά με τη φύση, το συγκεκριμένο είδος και τα χαρακτηριστικά των βασικών προϊόντων.
- 40 Στην περίπτωση που το βασικό προϊόν (τα στοιχεία του ενεργητικού) του συνδεδεμένου με την ασφάλιση επενδυτικού κεφαλαίου είναι παράγωγο (ή δομημένο προϊόν στο οποίο ενσωματώνεται παράγωγο προϊόν) η διαφορά είναι ουσιώδης. Κατά την πολωνική απόδοση των προβαλλόμενων διατάξεων αρκεί η επισήμανση του είδους του βασικού προϊόντος, ήτοι η αναφορά ότι τα αντιπροσωπευτικά στοιχεία του ενεργητικού αποτελούν παράγωγο προϊόν (ή δομημένο προϊόν).
- 41 Στο πλαίσιο της υποθέσεως της κύριας δίκης, στον ενάγοντα καταναλωτή επισημάνθηκε απλώς ότι τα περιουσιακά στοιχεία του κεφαλαίου τοποθετούνται σε τίτλους, των οποίων η πληρωμή στηρίζεται σε ορισμένο δείκτη. Τα περιουσιακά στοιχεία τοποθετούνταν κατά ποσοστό 100 % σε τίτλους εκδιδόμενους από τη B1, η πληρωμή των οποίων στηρίζεται στον δείκτη B2. Η αποτίμηση των τίτλων αυτών γινόταν σε πολωνικά ζλότι.
- 42 Εάν γίνει δεκτό ότι ορθή είναι η πολωνική απόδοση των διατάξεων, σύμφωνα με την οποία προβλέπεται απαίτηση παροχής «πληροφορ[ιών] για τη φύση των αντιπροσωπευτικών στοιχείων του ενεργητικού», θα πρέπει κατ' ανάγκη να γίνει δεκτό ότι ο παρέχων την ασφάλεια (και de facto την επένδυση) εκπλήρωσε την απαίτηση αυτή.
- 43 Αντιθέτως, σύμφωνα με την κρίση του αιτούντος δικαστηρίου, οι αποδόσεις στην αγγλική, στη γερμανική και στη γαλλική γλώσσα επιβάλλουν απαίτηση υπερβαίνουσα τα ως άνω όρια, δηλαδή υποχρέωση όχι μόνον περιγραφής του είδους του βασικού προϊόντος αλλά και παροχής πληροφοριών σχετικά με τη φύση, το συγκεκριμένο είδος και τα χαρακτηριστικά του. Για την περιγραφή των χαρακτηριστικών αυτών, φαίνεται ότι είναι αναγκαίο να παρασχεθούν πανομοιότυπες πληροφορίες με εκείνες που απαιτούνται από το άρθρο 19, παράγραφος 3, της οδηγίας 2004/39/EK, και από το άρθρο 24, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/65/EE, ήτοι εκτενείς πληροφορίες για τα παράγωγα προϊόντα και για τις προτεινόμενες επενδυτικές στρατηγικές, οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις κατάλληλες κατευθυντήριες γραμμές και προειδοποιήσεις

σχετικά με τον κίνδυνο που συνδέεται με επενδύσεις σε τέτοια προϊόντα ή με ειδικές επενδυτικές στρατηγικές. Κατά το αιτούν δικαστήριο, πρόκειται ιδιαιτέρως για πληροφορίες σχετικά με τη μεθοδολογία που εφαρμόζει ο ασφαλιστής ή ο φορέας υπολογισμού για την αξιολόγηση του βασικού προϊόντος (παραγώγου ή δομημένου με ενσωματωμένο παράγωγο) κατά τη διάρκεια της περιόδου ασφαλιστικής κάλυψης, πληροφοριών σχετικών με τον κίνδυνο που συνδέεται με το παράγωγο προϊόν και τον εκδότη του, καθώς και σχετικών με τις διακυμάνσεις της αξίας του παραγώγου προϊόντος μέσα στον χρόνο, με τους διάφορους παράγοντες που προκαλούν αυτές τις διακυμάνσεις και με τον βαθμό επιρροής τους στην αξία του.

- 44 Όπως φαίνεται, η ερμηνεία των σχετικών υποχρεώσεων σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στην προηγούμενη σκέψη προκύπτει επιπλέον από το άρθρο 185, παράγραφος 4, της οδηγίας 2009/138/EK, το οποίο ενισχύει έτι περαιτέρω το πνεύμα του άρθρου 185, παράγραφος 3, στοιχείο θ' (στην αγγλική, γερμανική και γαλλική του απόδοση), ενώ η πολωνική εκδοχή, υπό το πρίσμα της αποκλίνουσας διατύπωσης του άρθρου 185, παράγραφος 3, στοιχείο θ', εισάγει νέα ποιοτικά στοιχεία.
- 45 Σε περίπτωση επομένως που γινόταν δεκτό ότι ορθή είναι η ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 185, παράγραφος 3, στοιχείο θ', της οδηγίας 2009/138/EK, και του άρθρου 36, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το παράρτημα 3Α, σημείο 12, της οδηγίας 2002/83/EK, όπως αυτή προκύπτει από την απόδοσή τους στην αγγλική, γερμανική και γαλλική γλώσσα, τότε, υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης της κύριας δίκης, η υποχρέωση παροχής πληροφοριών προς τον καταναλωτή δεν εκπληρώθηκε προσηκόντως από τους επιχειρηματίες.
- 46 Το αιτούν δικαστήριο κλίνει υπέρ αυτής ακριβώς της ερμηνείας των εν λόγω διατάξεων, η οποία προκύπτει από άλλες γλωσσικές αποδόσεις πέραν της πολωνικής και σύμφωνα με την οποία παρέχεται στον καταναλωτή υψηλότερο επίπεδο προστασίας, καθόσον ο ασφαλιστής και ο λήπτης ο οποίος πωλεί τέτοια ασφάλιση υπέχει υποχρέωση παροχής εκτενέστερων πληροφοριών. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν μπορεί να αναγνωρίσει τέτοια προστασία στον καταναλωτή. Για το λόγο αυτό αποφάσισε να υποβάλει προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο.
- 47 Αξίζει να σημειωθεί ότι, υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης της κύριας δίκης, το κύριο ζήτημα φαινομενικά μόνον αφορά την προστασία του καταναλωτή στην αγορά ασφαλίσεων, καθόσον στην πραγματικότητα αφορά την προστασία του καταναλωτή ο οποίος απέκτησε επενδυτικό προϊόν υπό τον μανδύα ασφάλισης. Συγκεκριμένα, ο καταναλωτής απέκτησε επένδυση και μάλιστα σε σύνθετο επενδυτικό προϊόν με ενσωματωμένο παράγωγο, το οποίο προσφέρεται απλώς υπό τη μορφή συμβάσεως ομαδικής ασφάλειας ζωής.
- 48 Υπό το πρίσμα των αιτιολογικών σκέψεων 27 και 87 της οδηγίας 2014/65/EK (αιτιολογική σκέψη 10 της οδηγίας 2004/39/EK), παρά τη μη εφαρμογή τους στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, φαίνεται δικαιολογημένο να παρέχεται ειδική

προστασία, μέσω της επιβολής αυξημένης υποχρέωσης πληροφόρησης, και στους καταναλωτές οι οποίοι συνάπτουν συμβάσεις ασφάλισης ζωής συνδεδεμένης με επενδυτικό κεφάλαιο (είτε ως λήπτες – αντισυμβαλλόμενοι είτε ως ασφαλισμένοι σε ομαδική σύμβαση ασφάλισης) όταν το βασικό στοιχείο του ενεργητικού του επενδυτικού κεφαλαίου είναι παράγωγο (δομημένο προϊόν στο οποίο έχει ενσωματωθεί παράγωγο). Η προστασία αυτή μπορεί να εξασφαλιστεί με την επιβολή στους ασφαλιστές και στους λήπτες που παρέχουν τέτοια ασφάλιση της υποχρέωσης παροχής πανομοιότυπων πληροφοριών με εκείνες που προβλέπονται στο άρθρο 24, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/65/ΕΕ, και στο άρθρο 19, παράγραφος 3, της οδηγίας 2004/39/ΕΚ.

- 49 Κατά το αιτούν δικαστήριο, η παράλειψη του ασφαλιστή και του λήπτη που πωλεί ασφάλεια η οποία de facto δεν προορίζεται να εγγυηθεί ασφαλιστική κάλυψη αλλά αποτελεί επενδυτικό προϊόν να γνωστοποιήσουν στον καταναλωτή πανομοιότυπες πληροφορίες με αυτές που προβλέπονται στο άρθρο 24, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/65/ΕΕ, και στο άρθρο 19, παράγραφος 3, της οδηγίας 2004/39/ΕΚ, συνιστά αθέμιτη εμπορική πρακτική που είναι παραπλανητική κατά την έννοια των άρθρων 5 και 7 της οδηγίας 2005/29/ΕΚ.
- 50 Η αμφιβολία του αιτούντος δικαστηρίου απορρέει από το γεγονός ότι, αφενός, κατά την αιτιολογική σκέψη 27 και το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2014/65/ΕΕ [αιτιολογική σκέψη 10 και άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/39/ΕΚ], οι διατάξεις των οδηγιών αυτών δεν εφαρμόζονται στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Αφετέρου όμως, πρώτον, κατά την αιτιολογική σκέψη 87 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ, πρέπει να διασφαλίζεται αντίστοιχη προστασία στους καταναλωτές που επενδύουν σε ασφαλιστήρια συμβόλαια και, δεύτερον, κατά την αιτιολογική σκέψη 10 της οδηγίας 2005/29/ΕΚ, είναι ανάγκη να διασφαλίζεται ιδιαίτερα μεγάλη προστασία του καταναλωτή στην αγορά των χρηματοπιστωτικών προϊόντων υψηλού κινδύνου, για τα οποία απαγορεύεται η δημιουργία εσφαλμένων εντυπώσεων. Τούτο ενισχύεται ακόμη περισσότερο από το άρθρο 7, παράγραφος 5, της οδηγίας αυτής και από το παράρτημα 2 του άρθρου 19 της οδηγίας 2004/39/ΕΚ.
- 51 Το αιτούν δικαστήριο δεν μπόρεσε να αντλήσει από την προγενέστερη νομολογία του Δικαστηρίου στοιχεία ως προς την ορθή ερμηνεία των προαναφερθεισών διατάξεων. Οι μοναδικές δύο αποφάσεις τις οποίες εντόπισε το αιτούν δικαστήριο και οι οποίες αφορούν παρόμοια προβληματική (ασφάλιση συνδεδεμένη με επενδυτικό κεφάλαιο) δεν δίνουν απάντηση στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 1ης Μαρτίου 2012, Ángel Lorenzo González Alonso κατά Nationale Nederlanden Vida Cia De Seguros y Reaseguros SAE, C-166/11, ECLI:EU:C:2012:119, και της 29ης Απριλίου 2015, Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij NV κατά Hubertus Wilhelmus Van Leeuwen, C-51/13, ECLI:EU:C:2015:286).
- 52 Προτεινόμενη απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα.

- 53 Κατόπιν των ανωτέρω, κατά την κρίση του αιτούντος δικαστηρίου, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο πρώτο ερώτημα είναι ότι το άρθρο 185, παράγραφος 3, στοιχείο θ', της οδηγίας 2009/138/EK, και το άρθρο 36, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το παράρτημα 3Α, σημείο 12, της οδηγίας 2002/83/EK έχουν την έννοια που προβλέπουν οι γλωσσικές αποδόσεις στην αγγλική, γερμανική και γαλλική γλώσσα. Συγκεκριμένα, οι διατάξεις αυτές έχουν την έννοια ότι, στην περίπτωση συμβάσεων ασφάλειας ζωής συνδεδεμένων με επενδυτικό κεφάλαιο (ασφάλιση με επενδυτικό χαρακτήρα) του οποίου τα βασικά στοιχεία του ενεργητικού είναι παράγωγα προϊόντα (ή δομημένα χρηματοπιστωτικά προϊόντα με ενσωματωμένα παράγωγα προϊόντα), ο ασφαλιστής ή ο λήπτης της ασφάλισης (ο οποίος προσφέρει τέτοια ασφάλιση) είναι υποχρεωμένος να γνωστοποιεί στον ασφαλιζόμενο καταναλωτή πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το συγκεκριμένο είδος και τα χαρακτηριστικά του βασικού προϊόντος (του παράγωγου προϊόντος ή του δομημένου χρηματοπιστωτικού προϊόντος στο οποίο έχει ενσωματωθεί παράγωγο προϊόν).
- 54 Η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα είναι ότι, όταν διατίθεται προς πώληση προϊόν de facto επενδυτικό το οποίο ενσωματώνει παράγωγο προϊόν, ο ασφαλιστής και ο λήπτης της ασφάλισης (ο οποίος πωλεί ασφάλιση συνδεδεμένη με επενδυτικό κεφάλαιο) πρέπει να γνωστοποιούν στον καταναλωτή πανομοιότυπες πληροφορίες με τις απαιτούμενες από το άρθρο 19, παράγραφος 3, της οδηγίας 2004/39/EK και από το άρθρο 24, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/65/EE, ήτοι εκτενείς πληροφορίες για τα παράγωγα προϊόντα και για τις προτεινόμενες επενδυτικές στρατηγικές, οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις κατάλληλες κατευθυντήριες γραμμές και προειδοποιήσεις σχετικά με τον κίνδυνο που συνδέεται με επενδύσεις σε τέτοια προϊόντα ή με τις ειδικές επενδυτικές στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένων, ιδιαιτέρως, πληροφοριών σχετικών με τη μεθοδολογία που εφαρμόζει ο ασφαλιστής ή ο φορέας υπολογισμού για την αξιολόγηση του βασικού προϊόντος κατά τη διάρκεια της περιόδου ασφαλιστικής κάλυψης, πληροφοριών σχετικών με τον κίνδυνο που συνδέεται με το παράγωγο προϊόν και τον εκδότη του, καθώς και σχετικών με τις διακυμάνσεις της αξίας του παράγωγου προϊόντος μέσα στον χρόνο, με τους διάφορους παράγοντες που προκαλούν αυτές τις διακυμάνσεις και με τον βαθμό επιρροής τους στην αξία του.
- 55 Η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο τέταρτο ερώτημα είναι ότι η παράλειψη του ασφαλιστή ή του λήπτη της ασφάλισης να παράσχει στον καταναλωτή τις πληροφορίες που απαριθμούνται στην προηγούμενη σκέψη συνιστά αθέμιτη εμπορική πρακτική που είναι παραπλανητική κατά την έννοια των άρθρων 5 και 7 της οδηγίας 2005/29/EK.
- 56 Σε περίπτωση κατά την οποία οι απαντήσεις που θα δοθούν στα ερωτήματα 1 έως 4 είναι οι ανωτέρω προτεινόμενες, είναι σαφές ότι παρέλκει η απάντηση στα ερωτήματα 5 και 6.
- 57 Ακόμα όμως κι αν συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι εκτιμήσεις ως προς το άρθρο 24, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/65/EE και το άρθρο 19, παράγραφος 3, της

οδηγίας 2004/39/EK δεν μπορούν να εφαρμοστούν στον ασφαλιστή και στον λήπτη της ασφάλισης που «πωλεί» ασφάλιση συνδεδεμένη με επενδυτικό κεφάλαιο (λόγω της προμνησθείσας μη εφαρμογής των εν λόγω οδηγιών στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις), πρέπει να γίνει δεκτό ότι η ενημέρωση του καταναλωτή σχετικά με την τοποθέτηση των περιουσιακών στοιχείων του σε παράγωγα προϊόντα (ή σε δομημένα προϊόντα με ενσωματωμένα παράγωγα προϊόντα) είναι τόσο ουσιώδης, ώστε η παράλειψή της να αποτελεί προδήλως αθέμιτη εμπορική πρακτική που είναι παραπλανητική κατά την έννοια των άρθρων 5 και 7 της οδηγίας 2005/29/EK, όπως και η μη παροχή λεπτομερών διευκρινίσεων για τα ακριβή χαρακτηριστικά του προϊόντος, περιλαμβανομένων πληροφοριών για τους κανόνες λειτουργίας του προϊόντος αυτού, οπότε η απάντηση στο πέμπτο και στο έκτο ερώτημα πρέπει να είναι καταφατική.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ